

Univers Pedagogic

23 (953),
5 iunie 2025

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

CAMPANIA „FII ONEST!” CONTINUĂ MONITORIZAREA EXAMENELOR

Ministerul Educației și Cercetării continuă și în acest an angajamentul ferm de a asigura integritatea și transparența procesului de evaluare a elevilor de clasa a IX-a, implicându-și angajații în monitorizarea examenelor de absolvire a gimnaziului. Această măsură face parte din campania națională „Fii Onest! Nu copia”, menită să promoveze corectitudinea și să prevină fraudă academică în rândul elevilor. Pentru a garanta un proces riguros și bine organizat, MEC, în parteneriat cu Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (ANCE), a desfășurat o sesiune de instruire dedicată personalului ministerial, prezentând procedurile detaliate de monitorizare a examenelor, precum și cadrul legislativ ce reglementează desfășurarea corectă a acestora.

Ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun, a subliniat importanța implicării directe a angajaților ministerului în această etapă crucială: „Este o responsabilitate pe care ne-o asumăm împreună, pentru a garanta un proces echitabil. Monitorizarea examenelor de clasa a IX-a reprezintă un efort logistic semnificativ, însă sunt convins că, prin dedicarea și responsabilitatea fiecăruia, vom asigura condiții corecte și transparente pentru toți candidații.” Lilia Ivanov, directoarea ANCE, a

nificativ, însă sunt convins că, prin dedicarea și responsabilitatea fiecăruia, vom asigura condiții corecte și transparente pentru toți candidații.” Lilia Ivanov, directoarea ANCE, a

completat instruirea prin prezentarea unor instrucțiuni clare privind organizarea și supravegherea examenelor, accentuând în același timp rolul campaniei „Fii Onest! Nu copia” în conștientizarea importanței corectitudinii în procesul educațional.

Examenul național pentru clasa a IX-a au loc după următorul calendar:

- Istoria românilor și universală – 2 iunie 2025
- Matematică – 5 iunie
- Limba de instruire – 9 iunie
- Limba și literatura română (pentru elevii aolingvi) – 12 iunie.

Testările sunt organizate în circa 1.036 de instituții din întreaga țară, iar evaluarea lucrărilor se desfășoară între 2 și 23 iunie. Rezultatele preliminare vor fi afișate în școlile absolvenților pe data de 24 iunie curent.

Ne-a părăsit maestrul Eugen Doga

Cu adâncă tristețe și regret, deplângem trecerea la cele veșnice a celui care a fost și rămâne o legendă a muzicii noastre — maestrul Eugen Doga. Artist desăvârșit, compozitor de excepție și suflet nobil, a cărui creație a traversat decenii și a atins inimile ascultătorilor din întreaga lume, Eugen Doga a plecat de printre noi, lăsând o moștenire culturală neprețuită și un gol imens în sufletele celor care i-au fost apropiați.

Născut la 1 martie 1937 în satul Mocra, raionul Râbnîța, Republica Moldova, Eugen Doga a consacrat întreaga sa existență artei și culturii, devenind un simbol al excelenței în domeniul muzical. Personalitate complexă, creator cu viziune și talent rar, el a depășit limitele muzicii clasice, îmbinând sensibilitatea, lirismul și profunzimea suflătească în lucrări care au devenit emblematice. Valsurile sale celebre, muzica de film, simfoniile și compozițiile corale au fost interpretate cu succes pe cele mai prestigioase scene din lume.

Parcursul său artistic a început după absolvirea Conservatorului de Stat „Gavril Muzicescu” din Chișinău, continuând cu o carieră prodigioasă în care a colaborat cu regizori de marcă și artiști de renume, compunând coloane sonore pentru filme apreciate la nivel internațional. Melodiile sale, pline de emoție și măiestrie, i-au adus un loc de frunte printre cei mai distinși compozitori ai secolului XX și XXI.

Eugen Doga a fost un fervent promotor al culturii și identității naționale, contribuind prin creațiile sale la afirmarea valorilor românești. A fost onorat cu numeroase premii și distincții, primind titluri onorifice, medalii și ordine din partea instituțiilor culturale și statale, pentru întreaga sa activitate și pentru rolul său de ambasador al muzicii moldovenești pe plan mondial.

Pe lângă talentul său compozițional, maestrul Doga a fost un mentor dedicat, un dascăl și un exemplu pentru generațiile tinere de muzicieni, insuflându-le dragostea pentru artă și perseverența în perfecționare. Devotamentul și pasiunea sa pentru muzică au marcat profund conștiința culturală a poporului nostru.

În momentul despărțirii ne amintim nu doar creațiile sale nemuritoare, ci și omul cu o modestie admirabilă, care a transformat fiecare notă într-o poveste și fiecare melodie într-o experiență profundă. Amintirea lui Eugen Doga va rămâne vie în inimile noastre și în istoria muzicii universale.

Odihnească-se în pace!

55 de profesori instruiți pentru a preda „Programare Java Distractivă”

55 de cadre didactice au fost recent formate pentru a preda disciplina opțională „Programare Java Distractivă”, în cadrul unui proiect național lansat în 2023, care promovează integrarea competențelor digitale în învățământul general.

Proiectul a fost extins până în prezent în 80 de instituții de învățământ din 29 de raioane ale Republicii Moldova, oferind oportunități de formare digitală

pentru aproximativ 3.000 de elevi. În total, 120 de profesori au fost instruiți pentru a preda această disciplină, care îmbină noțiuni de programare Java cu metode interactive de predare.

Inițiativa urmărește dezvoltarea gândirii computaționale în rândul elevilor și promovarea educației digitale în școlile din mediul rural și din zonele defavorizate. Prin utilizarea unor resurse validate în practică, proiectul contribuie la reducerea decalajului digital și la modernizarea procesului educațional. Disciplina a fost dezvoltată de compania IUCOSOFT, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării (MEC), beneficiind de sprijinul Biroului de Cooperare al Elveției (SDC). În anul 2024, MEC și IUCOSOFT au semnat un acord de colaborare, care prevede continuarea programului și dezvoltarea altor inițiative similare în domeniul tehnologiei educaționale.

Proiectul „Programare Java Distractivă” este considerat un

exemplu de cooperare eficientă între sectorul public și cel privat, cu un model educațional sustenabil, bazat pe formarea profesorilor, curriculumul aprobat și aplicabilitate concretă în școli. Se preconizează extinderea proiectului în noi instituții, inclusiv în centre de excelență și licee, cu scopul de a consolida abilitățile digitale necesare pe piața muncii. De asemenea, se ia în calcul integrarea unor module suplimentare pentru nivelul gimnazial și dezvoltarea unei platforme online cu acces gratuit la resursele didactice.

La Edineț a fost inaugurat un Centru ucrainean pentru educație și cultură

Un Centru ucrainean pentru educație și cultură a fost deschis, pe 29 mai a.c., în orașul Edineț, la inițiativa statului vecin. La evenimentul festiv de inaugurare a fost prezent Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în Republica Moldova, Excelența Sa Paun Rohovei.

Oficialul a subliniat semnificația deschiderii acestei instituții ce are menirea să se preocupe de promovarea identității naționale, culturale și lingvistice a ucrainenilor din Nordul țării noastre: „Acest centru va fi, să spunem, un loc al spiritului și culturii ucrainene. Un centru în cadrul căruia cei ce îl vizitează vor putea lua cunoștință de cultura și identitatea ucraineană.”

La rândul său, Olga Curleanțeva, directoarea Liceului Teoretic „V. Suhomlinski” din Edineț, a specificat că „În acest centru, vom preda limba și literatura ucraineană elevilor din liceu. Aici ne putem întâlni cu partenerii, prietenii și oaspeții noștri. Aici ne putem reuni pentru diverse seminare și conferințe împreună cu alte cadre didactice, inclusiv profesori de limbă și literatură ucraineană.” De remarcat că Centrul va

găzdui activități educaționale, culturale și artistice dedicate promovării limbii ucrainene, păstrării obiceiurilor și tradițiilor populare, precum și favorizării dialogului interetnic. De asemenea, se vor organiza cursuri de filologie, ateliere de creație, expoziții, recitaluri și întâlniri comunitare. Centrul ucrainean va reuni copii refugiați din Ucraina și minori etnici din Edineț.

Inesa Zatușevshi, eleva clasei a XII-a a instituției menționate, este de părere că „Acest centru va constitui una dintre oportunitățile pentru ca cultura ucraineană să se răspândească în școala noastră. Și aceasta este o bună posibilitate pentru noi de a învăța și de a afla mai multe lucruri despre Ucraina.”

Membrii comunității locale au salutat inițiativa ca pe un gest de consolidare a unității și diversității culturale, la deschidere participând reprezentanți ai diferitelor structuri administrative: autorități locale, Biroul pentru Relații Interetnice, asociații ucrainene din Republica Moldova ș.a. Prin inaugurarea centrului se urmărește actualizarea valorilor ce țin de pace, cooperare, respect reciproc, în contextul unui schimb rodnic de bune practici și programe europene între R. Moldova și Ucraina.

Cor. UPP

10 locuri pentru tineri moldoveni la o Tabără de vară educativă din Italia

O săptămână plină de activități educative și creative îi așteaptă în perioada 14-20 iunie curent pe 10 adolescenți din R. Moldova sau din diaspora noastră, selectați pentru a activa și a se odihni la Tabăra Internațională de vară din Asiago, regiunea Veneto (Italia). Pentru a participa la selecție, tinerii trebuie să se încadreze în marja de vârstă de 12-18 ani. Pentru înscriere, doritorii pot apela numărul de telefon +39 328 209 8304.

La Tabără se vor desfășura activități menite „să consolideze identitatea culturală și legăturile dintre tinerii moldoveni de pretutindeni, oferindu-li-se minunata oportunitate de a crea prietenii durabile într-un cadru intercultural. Astfel, elevii vor participa la ateliere zilnice, vor învăța să deseneze covorul moldovenesc, să pregătească bucate tradiționale românești, să cânte și să danseze”, a specificat Lia Tusa, fondatoarea Asociației „Busuioc” din Padova, Italia. De asemenea, în cadrul taberei vor fi prezente personalități notorii, cum ar fi soprana Natalia Roman din Italia.

Proiectul „Dor de Țară, Dor de Neam” a fost depus în cadrul Programului de susținere a activităților culturale și educaționale din diasporă. Evenimentul este organizat de Asociația „Busuioc” în parteneriat cu Grupul de inițiativă „ȘezătorIE”, făcând parte din Programul de granturi Diaspora Engagement Hub, implementat prin intermediul Biroului relații cu diaspora.

Microcalificare în management educațional, în premieră la CFCL

Centrul de Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău în premieră a desfășurat, în perioada 12 aprilie - 4 mai a.c., un program de calificare parțială (microcalificare) în Management educațional, dedicat conducătorilor instituțiilor de educație timpurie. Proiectul constituie o mișcare semnificativă în direcția diversificării ofertei de formare continuă a CFCL, răspunzând cerințelor tot mai complexe ale managementului din sectorul preșcolar.

Programul a fost coordonat de Valentina Pascari, doctor habilitat în științe ale educației, conferențiar universitar. Echipa de formatori a fost completată de Tatiana Verdeș, Violeta Verdeș, conferențieri universitari, doctori în științe ale educației, și Lilia Buimestru, doctor în pedagogie.

Inițiativa a venit în întâmpinarea transformărilor din sistemul educațional, unde se resimte acut nevoia unui management eficient, strategic și inovativ. Conținutul programului a fost conceput pentru a consolida competențele manageriale ale directorilor de grădinițe, punând accentul pe leadership educațional, guvernanta, politici publice, comunicare

instituțională și gestionarea schimbării.

Structurat în 6 module, programul a oferit o abordare aplicativă, cu valoare directă în practica managerială. Cursurile s-au

desfășurat într-un format mixt – online și cu prezență fizică –, și au fost adaptate unui traseu individualizat de învățare, specific fiecărui participant. Programul de microcalificare a venit în sprijinul dezvoltării profesionale a managerilor din învățământul preșcolar.

De remarcat că reacțiile pozitive ale cursanților confirmă impactul real al programului asupra calității actului managerial în educația timpurie. Prin această inițiativă, CFCL a răspuns prompt nevoilor sistemului educațional, susținând formarea unei noi generații de lideri educaționali, orientați spre implementarea valorilor naționale și europene, prin inovație și dezvoltare.

BIE: De Ziua Copilului a fost lansat concursul „EU & bunicii mei”

De Ziua Internațională a Copilului, Biroul pentru Integrare Europeană (BIE) a lansat pe 1 iunie curent concursul „EU & bunicii mei”. În cadrul acestuia, elevii de treaptă gimnazială (clasele V-VIII) împreună cu bunicii lor vor avea ocazia să descopere lucruri interesante ce vizează trecutul, prezentul și viitorul Europei, toate acestea prin activități creative, joc și dialog.

Astfel, echipele formate din doi nepoți și doi bunici (din aceeași familie sau din familii diferite) vor putea participa la un șir de runde interactive, cu întrebări despre istorie, cultură, schimb de roluri și jocuri de echipă. În final, juriile locale vor desemna trei echipe învingătoare, câte una din fiecare regiune a țării (Nord, Centru și Sud), cu dreptul pentru fiecare din acestea de a vizita, în calitate de premiu, o capitală europeană. Înscrierea la concurs se poate face până pe 1 iulie a.c., utilizând formularul de pe site-ul <https://shorturl.at/fwvvp>.

Concursul propriu-zis se va desfășura la sfârșitul lunii august 2025, în trei regiuni ale Republicii Moldova: pe 28 august în Nord (Bălți), pe 29 august în Sud (Cahul) și pe 30 august în Centru (Chișinău). Acesta este organizat de BIE împreună cu Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul diferiților parteneri locali și europeni.

Rodica Gospodinov – un parcurs profesional ce vizează excelența în psihologie și învățământ

De pe malul lacului Ialpug până în sălile Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, de la copilul fascinat de literele migăloase scrise de mama, profesoară, până la învățătoarea devotată care dă astăzi în primire o nouă generație de elevi – parcursul profesional și uman al pedagogului Rodica Gospodinov vizează dăruirea, curajul și continuitatea. Originară din satul Oziornoe (Babele), raionul Ismail, regiunea Odesa, Ucraina, doamna R. Gospodinov și-a urmat visul într-o vreme plină de provocări, dar și de speranțe. După ce a absolvit Colegiul Pedagogic din Galați, s-a dedicat studiilor de psihologie la Iași, acolo unde și-a cunoscut și viitorul soț. Cariera sa pedagogică începe în Republica Moldova, la IPLT „Mihail Sadoveanu” din mun. Hâncești. O etapă definitorie a itinerariului său pe tărâmul pedagogiei se referă la copiii cu dizabilități – experiență care i-a marcat profund devenirea profesională și umană.

riscurile acesteia. De la ei am învățat cât de vulnerabilă este mintea omului, cât de ușor putem fi manipulați și că uneori poți să dăunezi dacă nu ești suficient de bine pregătit pentru a face diverse terapii.

– V-ați găsit destinul în România, acolo unde ați studiat și v-ați cunoscut cu viitorul soț. Cum s-au împletit viața personală cu vocația profesională?

– Un aspect valoros al perioadei de studenție a fost consolidarea unor prietenii pentru întreaga viață, dar, probabil cel mai important, este faptul că acolo l-am cunoscut pe soțul meu, pe atunci student la Facultatea de Economie. Am fost mult timp cei mai buni prieteni, pentru ca ulterior să înțelegem că ne leagă mai mult decât o prietenie. Suntem căsătoriți de 23 de ani și avem doi copii minunați, Livia și Vlad, care acum sunt studenți în Iași. Revenirea la Iași este întotdeauna o sărbătoare pentru noi.

– La începutul carierei ați lucrat timp de 5 ani la Școala Internat Specială pentru copii cu restanțe cauzate de poliomielită și paralizie cerebrală, ocupând funcția de psi-

tură, alimentație, asistență socială etc. Am lucrat alături de persoane profesioniste și dedicate, care au rămas mereu în umbră pentru că nu au avut succese la olimpiade școlare sau alte concursuri. Ei sunt cei care se bucurau de alte succese: sunete pronunțate, cuvinte sau propoziții scurte, primii pași sau multe alte lucruri care par firești pentru majoritatea oamenilor. Acolo am văzut servicii înalt specializate, acolo am scris împreună cu colegii primele Planuri Educaționale Individualizate. Acolo am înțeles ce înseamnă implicare, empatie, ajutor, echipă și am conștientizat pe deplin cât de important este să te bucuri de lucruri mici. Tot aici am realizat cât de mulți oameni buni, cu suflet mare sunt în Moldova, dar și în afară. Împreună am realizat proiecte minunate care au crescut calitatea vieții copiilor din internat. Au fost 5 ani de realizări și creștere personală și profesională, dar care solicitau mult prea mult timp și implicare. În umbră rămânea familia cu doi copii mici. Am ales să revin la instituția din care plecasem și care avea nevoie de învățător.

minunate de creștere profesională, prin programe gratuite de recalificare și formare profesională. Întrucât eram specializată în Psihologie, am urmat programul de recalificare la Pedagogia învățământului primar, oportunitate oferită gratuit de Minister. Direcția instituției noastre ține mult la calitatea procesului educațional, așa că încurajează și susține cadrele didactice să parcurgă procesul de atestare, majoritatea deținând grade didactice. Numărul mare de copii din instituție, dorința părinților de a-și înscrie copiii în liceul nostru, rezultatele la examene sunt indicatori ai calității. Mă bucur să fiu parte a acestui proces.

– Pregătirea dumneavoastră ca psiholog contribuie la formarea caracterelor copiilor?

– Tind să cred că da. Interacțiunea cu copiii și părinții timp de 4 ani nu este nici pe departe un proces ușor. Fiecare are trăsăturile sale specifice, experiențe, frici, aspirații, așteptări, valori diferite. Cu răbdare și cumpătare toate se împletesc într-o relație bazată pe încredere și respect reciproc și care, într-un final, consolidează temelia personalității copilului. Am certitudinea că acceptarea necondiționată, valorificarea aptitudinilor fiecărui copil, accentuarea reușitelor și a punctelor forte ale elevilor, încurajarea și susținerea contribuie la formarea copiilor din treapta primară.

– Anul acesta dați în primire o generație care „deja a crescut”. Cum a fost parcursul cu acești copii, din clasa I până în a IV-a?

– Au fost 4 ani frumoși, plini de experiențe variate. O promoție cu farmecul ei. Copii deschiși și curioși, cu un spirit critic aparte. Au curajul de a pune la îndoială niște adevăruri, venind cu argumente personale. Foarte implicați, în special în orice tip de proiect sau discuție, acțiune de caritate sau salubritate.

– Care a fost cel mai emoționant moment alături de această clasă?

– S-a înfăptuit în ajunul Sărbătorii de Paște. Erau în clasa a II-a și am decis să coacem cozonac. A fost un proces lung, de câteva ore, în care am cântărit produse, am măsurat cu vasul gradat, am separat albușuri de gălbenușuri și multe alte acțiuni la care au participat toți copiii. Și după multă muncă a venit momentul în care am scos hulașii din cuptor. Erau încântați. Îi miroseau, îi admirau ținându-i în mânuțele lor ca pe niște bijuterii scumpe. Astfel de clipe îți umple sufletul de bucurie și împlinire.

– Ce valori sunt esențiale pentru formarea unui copil de ciclu primar?

– Adevărul, dreptatea, respectul, empatia, ajutorul reciproc, limba, tradițiile, istoria etc. Valorile trebuie să parcurgă ca un fir roșu tot procesul educațional de la cel mai înalt nivel până la activitățile de rutină, iar adulții vor promova aceste valori prin limbaj, comportament și atitudine. Aici avem enorm de mult de lucru. Dacă componenta academică este pusă la punct, componenta valorică încă este firavă. Încă ezitam să spunem cine suntem și ce limbă vorbim.

(Continuare în pag.4)

holog, iar apoi cea de director. Ce v-a învățat această experiență?

– Mi-am început cariera la Hâncești, în cadrul IPLT „Mihail Sadoveanu” în calitate de psiholog școlar și profesor de psihologie. A fost o perioadă interesantă în care puneam în aplicare tot ce reușisem să învăț la Iași. Peste câțiva ani psihologia a fost exclusă din lista dis-

ciplinelor obligatorii, iar instituția avea nevoie de învățător, așa că am activat timp de doi ani în noua calitate. În luna mai 2012 m-am înscris la concursul pentru funcția de director al Școlii Internat Speciale pentru Copii cu Restanțe Poliomielită și Paralizie Cerebrală din mun. Hâncești. Era o nouă provocare.

Am învățat mult în această perioadă din domenii cu care nu interacționasem până atunci: finanțe, resurse umane, infrastruc-

– De peste 15 ani sunteți parte a colectivului IPLT „Mihail Sadoveanu”, din care 10 ani în calitate de învățătoare la clasele primare. Cum a evoluat școala în acest răstimp?

– Cred că școala este un organism viu care se schimbă, se adaptează, se perfecționează. În acești ani, Liceul „Mihail Sadoveanu” a trecut prin mai multe procese importante, unul fiind procesul de comasare a două instituții. Este o instituție la care țin foarte mult, pentru că cea mai mare parte a timpului mă găsesc la muncă. Mă bucur să constat că în această perioadă s-au îmbunătățit enorm condițiile de activitate, de la cele fizice (temperatura, băi în interiorul clădirii, accesibilitate, spații curate și amenajate corespunzător) la dotări tehnice (calculatoare, table interactive sau ecrane în toate clasele, acces la internet de viteză înaltă, laboratoare dotate etc.) și posibilități

– Doamnă R. Gospodinov, v-a influențat cumva familia sau locul natal, unul extrem de pitoresc, în vederea alegerii carierei de dascăl?

– Am avut marele noroc să mă nasc într-un sat românesc din sudul Basarabiei, pe malul lacului Ialpug, un loc de poveste, un loc cu multe tradiții frumoase, oameni harnici și sinceri. M-am născut într-o familie în care despre școală s-a vorbit întruna, la sărbători și la muncă, în grădina sau prin casă, în zilele de lucru, dar și în cele de odihnă. Am crescut într-un mediu de pedagogi. Mama este profesoară de limbă și literatură maternă/română. Tata a predat la Școala profesională, sora, nana și finii sunt pedagogi. Astfel am aflat, încă de mică, despre „bucătăria” școlii, despre realizări, succese, dar și despre probleme, provocări. Am înțeles că școala presupune o muncă enormă nu doar la locul de muncă, dar mai ales acasă. Dacă mă gândesc la mama îmi apare imaginea ei verificând compuneri, realizând proiecte didactice sau confecționând materiale didactice. Era partea mea preferată. Adoram aceste momente. O admiram întotdeauna și încercam să învăț fără a-i cere să-mi explice aparte. Scria cu penița mușcată în tuș. Avea și trei culori diferite. Literele care ieșeau din mâna mamei păreau tipărite, dar aveau un format personalizat pe care l-aș recunoaște dintr-o mie. Când rămâneam singură, scoteam toate rechizitele mamei și încercam și eu să reproduc acele litere, și-mi reușea.

Deci, eu mi-am dorit să fiu învățătoare de când am observat-o pe mama verificând caiete, pregătind materiale didactice și de când am cunoscut-o pe prima mea învățătoare care m-a vrăjit pentru totdeauna. Pot oare să fiu eu ca ele, mama și învățătoarea mea, cele care m-au inspirat și mi-au servit drept model de dăruire și competență, sensibilitate și generozitate, creativitate și empatie, sinceritate și autoritate? Era o provocare.

– După ce ați absolvit Colegiul Pedagogic din Galați, ați urmat cursurile Facultății de Psihologie la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Ce v-a determinat

să alegeți psihologia după formarea pedagogică?

– Am mers la Galați, la Școala Normală „Costachi Negri” (acum Colegiul Național „Costachi Negri”) în anul 1993, o perioadă extrem de grea din multe puncte de vedere: lipsa transportului, probleme financiare, decalaj între programele școlare, dar era o oportunitate unică de a studia într-o instituție foarte bună, o adevărată „Fabrică de învățători”. Pe atunci nu știam că această școală a fost înființată pe 1 iunie 1876 la Ismail cu numele de Școala de învățători sătești, pentru ca în 1878 să fie strămutată la Galați, în urma ocupației Basarabiei de tru-

pele țariste. Au urmat cinci ani în care, vorba dirigintei mele Georgeta Antohi, „am mâncat pedagogie pe pâine”. Multă muncă, program încărcat și o familiarizare zilnică, perseverență, bine organizată cu ceea ce se cheamă profesia de învățător.

Eram 47 de fete în clasă. Colegele mele, niște fete extraordinare, ne-au primit cu căldură și ne-au fost alături și la bine, și la greu. Bacalaureatul a fost un moment decisiv și cu multe emoții. Să-ți regăsești numele printre cei 47% de elevi care au promovat bacalaureatul în acel an era o fericire imensă. Urma să iau o decizie cu privire la parcursul meu viitor. Am optat pentru Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, România. Era o facultate nouă care m-a provocat prin multitudinea direcțiilor de aplicare, dar și prin faptul că conținea ceva misterios, nou, necunoscut. Anii de studenție rămân a fi cei mai frumoși ani din viață. Aveam o pregătire temeinică care mă ajuta să fac față cu succes sarcinilor și examenelor de la facultate. În plus, îmi plăcea facultatea aleasă. Am fost printre generațiile favorizate de a beneficia de multă practică în domenii de aplicare a psihologiei: școli, la Spitalul de psihiatrie, Centrul logopedic, penitenciar, judecătoria, întreprinderi publice și private, centre de plasament. Am avut profesori de renume care ne-au descoperit tainele meseriei, dar și

„Itinerarul european în creația Victoriei Fonari” – o celebrare a poeziei călătore

Sediul Central al Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” a fost gazda unui eveniment literar de excepție, desfășurat pe 16 mai curent sub egida proiectului cultural „Scriitorii pentru Capitală, Capitala pentru Scriitori”, aflat la ediția a IV-a. Inițiativa a fost organizată de Uniunea Scriitorilor din Moldova, în parteneriat cu Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” și cu sprijinul Direcției Generale Cultură și Patrimoniu Cultural a Consiliului municipal Chișinău.

Cătălina BIVOL,
profesoară de limba și literatură
română, IPLT „Constantin
Negruzzi”, Chișinău, masterandă
la Facultatea de Litere, USM

Întâlnirea cu genericul „Itinerarul european în creația Victoriei Fonari” a reunit iubitori de literatură, artă și educație într-un dialog interdisciplinar dedicat influenței călătoriilor asupra creației literare. Poezia Victoriei Fonari a fost în centrul atenției, oferind publicului o veritabilă hartă lirică a Europei. Orașele care au devenit repere simbolice, dar și spații de reflecție poetică – Bruxelles, Alcalá, Toledo, Düsseldorf, München, Roma, Veneția, Paris, Tallinn, Cluj, Bacău, Iași, Alba-Iulia, Chișinău, Cernăuți

– au proiectat impactul călătoriilor asupra devenirii unui scriitor. Totodată, acești indici geografici, proiectați în versuri, au scos în evidență modul în care, prin poezie, se conturează gândirea europeană.

Evenimentul a fost marcat de intervenții valoroase din partea criticului literar Vitalie Răileanu, care a evidențiat filonul european al discursului poetic, aducând în sala plină de spectatori fragmente recitate din culegerea de poezii „Portalul inimii” semnată de Victoria Fonari. Universul liric al autoarei a fost

completat de expoziția de arte vizuale intitulată „Zbor în antiteză”. Lucrările prezentate – picturi, baticuri și tapiserii semnate de Victoria Rociuc, Ludmila Cotelea-Condrea și Ludmila Ochievski – au reflectat în mod expresiv și creativ dialogul dintre poezie și imagine.

Un moment aparte l-a constituit implicarea unor reprezentanți ai tinerei generații. Elevi și studenți de la instituții de învățământ din Chișinău – Liceul Teoretic cu profil de arte „Nicolae Sulac” (coordonator Angela Carauș), IP Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu” (coordonatori Olga Sirghii și Liliana Păpușoi), IP Liceul Teoretic „Constantin Negruzzi” (coordonator Cătălina Bivol), Colegiul Pedagogic „Alexei Mateevici”, Universitatea de Stat din Moldova și Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice – au adus în scenă poezie, muzică și proiecții video, dovedind că arta nu are vârstă și că spiritul european se poate cultiva încă din școală. Recitalul de poezie, interpretarea Imnului Europei, dar și ecranizarea poeziilor Victoriei Fonari au reprezentat un context în care valorile culturale devin veritabile punți între generații.

Acest eveniment s-a constituit într-o pledoarie pentru mobilitate culturală, creativitate și dialog artistic, fiind încheiat cu un moment de apropiere a scriitoarei de cititorii săi, fiecare participant primind în dar culegerea de poezii „Portalul inimii”, însoțită de un mesaj calduros și un autograf din partea protagonistei. Nota finală a întâlnirii nu este un punct, ci o invitație de a (re)descoperi poezia Victoriei Fonari ca expresie a unei sensibilități europene profunde, în care cuvântul trece de orice hotare.

În continuare, vom prezenta același eveniment în viziunea unei eleve de clasa a VII-a, Bianca Reabov, prezentă și ea la această memorabilă întâlnire cu amatorii de literatură bună:

Poezie și artă în spirit european

Moderatorul activității a fost Ivan Pilchin, vicepreședintele Uniunii Scriitorilor, care a început cu o captivantă prezentare a scriitoarei Victoria Fonari, menționând că lucrările ei au fost traduse în mai multe limbi și au nimerit în atenția unor critici literari internaționali. Autoarea are 22 de cărți publicate, dintre care 10 sunt volume de poezie. Despre volumul de poezii al Victoriei Fonari „Portalul inimii” a vorbit în fața celor prezenți Vitalie Răileanu, directorul bibliotecii „Onisifor Ghibu” din Chișinău. Dumnealui a lecturat câteva versuri din această carte, explicându-le valoarea esențială. De asemenea, el a comentat profunzimea felului de a scrie al autoarei, descriindu-l

cu amănunte și decodificând teme și motive.

A urmat o evoluție artistică impresionantă a unui grup de elevi ai Liceului „Onisifor Ghibu”: Ei au intonat Imnul Europei „Oă bucuriei”, după care a urmat un

recital emoționant de poezii extrase din opera scriitoarei: „Scriu cu inima”, „Portalul inimii”, „Pe corăbii de hârtie”, „Capsula iubirii”, „Îmbrățișați de Univers” și „Culorile Universului”. Prin aceste poezii, scriitoarea a reprezentat o

strânsă legătură dintre realitate și imaginație, legătura dintre suflet și gând, dintre celest și terestru.

Și elevii Liceului cu Profil de Arte „Nicolae Sulac” s-au prezentat cu măiestrie, demonstrând calități de iscusiți declamatori și talentul lor de a îmbina muzica cu versul profund, care îmbină simplitatea actualului cu cele mai îndepărtate lumi ale Universului. Desigur că scriitoarea a rămas profund impresionată de ingeniozitatea elevilor, mulțumindu-le pentru munca depusă.

Iar elevii Liceului „Onisifor Ghibu” iarăși au surprins prin ingeniozitate, atrăgând atenția publicului și printr-un recital virtual de poezie, un video deosebit, cu o încărcătură artistică enormă.

Elevii au realizat recitalul în diverse ipostaze, de la sălile de clasă și bibliotecă, până la curtea școlii, astfel reușind să exprime fiecare emoții aparte. În final scriitoarea a menționat că „prin diversitatea videoului reușim să înțelegem mai bine mesajul fiecărei poezii”.

De remarcat că activitatea a avut un impact puternic asupra tuturor celor prezenți, îmbogățindu-le semnificativ averea spirituală. A fost o experiență unică, pe care nu o voi uita și ne dorim, atât eu cât și colegii mei, să fim implicați în multe alte proiecte de acest gen.

Bianca REABOV,
clasa a VII-a „C”,
IPLT „Onisifor Ghibu”, Chișinău

INTERVIUL DE JOI

Rodica Gospodinov – un parcurs profesional ce vizează excelența în psihologie și învățământ

(Continuare din pag. 3)

– Ce înseamnă pentru dvs. recunoștința unui elev sau a unui părinte?

– Cred că recunoștința elevului sau a părintelui vine în diferite forme: o privire, un salut, un mesaj, o îmbrățișare la sfârșitul zilei, o întrebare sau o felicitare. Fiecare își arată recunoștința în funcție de sentimentele pe care le are și tipul său de personalitate. De multe ori un zâmbet modest din partea unui elev introvertit face cât o mie de cuvinte. O vizită neașteptată, în treacăt din partea unui elev plecat peste hotare îți aduce multă bucurie. Recunoștința este cel mai nobil sentiment și nu ezit să demonstrez recunoștință elevilor mei și părinților pentru implicarea cu responsabilitate în diverse aspecte ale vieții școlare.

– Aveți vreo lecție de viață pe care ați învățat-o de la elevii dvs.?

– Am o lecție importantă pe care am învățat-o de la elevii școlii

Internat. O imagine pe care o văd la fel de clar ca în acea zi frumoasă de mai. Doi elevi în scaune cu roțile îl plimbau pe al treilea care nu avea forță în brațe ca să împingă propriul cărucior, ei plasându-se de-o parte și de alta a colegului. Întotdeauna îmi provoacă emoții puternice această amintire pentru că ei au găsit soluția, dar noi, cei fără dizabilități, de ce suntem adesea atât de neputincioși, sau nepricepuți,

sau lenoși, sau indiferenți... Soluții există întotdeauna dacă vrem să le vedem – aceasta e lecția pe care am învățat-o.

– În zilele noastre se vorbește tot mai des despre „școala viitorului”. În viziunea dumneavoastră, cum ar arăta o astfel de școală?

– Sună interesant „Școala viitorului”. Mult se discută despre o digitalizare a procesului, despre înlocuirea profesorilor cu roboți și despre

faptul că elevii au acces nelimitat la biblioteci digitale, cursuri, formări online la care pot apela ori de câte ori au nevoie. Mai mult decât atât, avem acces la inteligența artificială care ar rezolva multe probleme în locul omului. Sunt lucruri adevărate, dar pe lângă latura cognitivă a omului există cea afectivă care se dezvoltă din interacțiuni reale, prin comunicare, prin farmecul imprevizibilului, prin rezolvarea situațiilor de conflict, împărtășirea succesului etc. Eu văd școala viito-

rului diferită de cea de astăzi, poate organizată nu pe vârste, ci pe interese, talente, mult mai practică, mai conectată cu realitatea vieții și mai puțin rigidă.

– Vă mulțumim, doamnă R.Gospodinov, că ați împărtășit cu noi acest parcurs de viață impresionant – un traseu al dăruirii, al vocației și al curajului discret. Vă urăm mult succes!

A intervievat

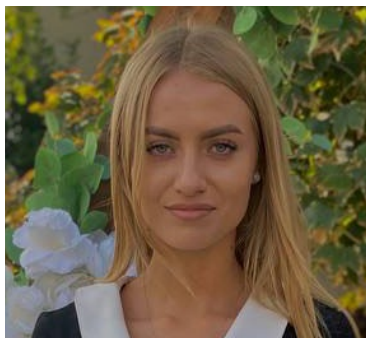
Silvia ȚURCAN

EU SUNT VIITORUL EDUCAȚIEI

Ce înseamnă să fii student la pedagogie?

Alegerea carierei de profesor vine cu pasiune, provocări și un puternic simț al responsabilității față de viitorul copiilor. În cadrul unei discuții deschise, studentele UPSC au împărtășit motivele care le-au determinat să îmbrățișeze această profesie, provocările întâmpinate și viziunea lor despre rolul de pedagog. Mai jos, puteți citi răspunsurile lor care exprimă sinceritate, entuziasm și dedicare.

Iuliana PRANGATI,
Facultatea Filologie și Istorie,
programul Limba română
și Limba engleză, anul I

Studiile la Pedagogie, și anume la Facultatea Filologie și Istorie, adică „Facultatea Forțelor Intellectuale”, sunt mult mai mult decât un simplu traseu academic, sunt o călătorie a sufletului, a minții și a pasiunii pentru tot ce înseamnă oameni, educație, cultură și devenire. Sunt o iubitoare înfocată a artei, a cărților ce mi-au modelat gândirea, a frumosului ce pulsează prin tot ce e autentic, prin tot ce e viu.

Primul an n-a fost deloc ușor. Am trecut prin momente de îndoielă, oboseală, presiune, dar n-am cedat. M-am agățat de fiecare rând citit cu un interes profund,

de fiecare curs ce m-a provocat, de fiecare reflecție ce m-a apropiat mai mult de cine vreau să fiu. Am învățat să am răbdare cu mine și cu procesul, să-mi respect ritmul, dar și să-mi depășesc limitele.

În prezent, mă simt parte dintr-un act de transformare profundă. Nu doar învăț despre educație, ci învăț cum să devin o educatoare a sufletelor și a minților. Fiecare curs de psihologie, de didactică, fiecare discuție cu profesorii și colegii contribuie la formarea unei identități profesionale pe care o privesc cu responsabilitate. Privind spre viitor, mă văd o profesoară care nu predă doar materii, ci care inspiră. Vreau să fiu genul de profesor care aprinde în ochii elevilor scânteia curiozității, care le oferă nu doar cunoștințe, ci și încredere în ei înșiși. Mă văd aducând lectura în viața copiilor asemenea unor lucruri sfinte, cultivându-le, prin ele, simțul frumosului și al adevărului, ghidându-i spre a deveni ei înșiși. Așadar, a fi studentă la pedagogie nu e doar o etapă, este o vocație care prinde contur în fiecare zi, prin efort, prin pasiune și prin credința că educația este una dintre cele mai nobile misiuni.

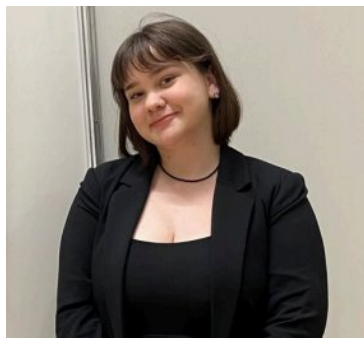
această pasiune, așa cum o fac profesorii acestei Universități.

Pentru mine, a fi studentă la Pedagogie înseamnă mult mai mult decât acumularea de cunoștințe teoretice. Este un proces complex care îmbină dezvoltarea intelectuală cu cea personală, pregătindu-mă să devin un dascăl responsabil, empatic și creativ. Îmi dezvolt abilități de comunicare, răbdare și capacitatea de a adapta metodele de predare la nevoile diverse ale elevilor. Facultatea oferă și oportunități practice prin activități pedagogice și de voluntariat, cum este voluntariatul la Alianța Franceză, care mă ajută să înțeleg mai bine realitățile profesiei și să mă pregătesc pentru provocările viitoare. Mai mult, am oportunitatea de a face un stagiu de traducere online pentru postul de radio RFI Franța, ce îmi permite să aplic și să perfecționez cunoștințele lingvistice într-un context profesional real. Parcursul universitar mă învață să combin teoria cu practica, să aplic metode didactice moderne și să creez un mediu educațional motivant și incluziv. Sunt conștientă de rolul social esențial al profesorului și de influența profundă asupra formării generațiilor viitoare, iar implicarea în această profesie nu mă sperie. Cred că această pregătire complexă mă va ajuta să devin un profesor care nu doar transmite cunoștințe, ci și inspiră, motivează și susține elevii în drumul lor spre cunoaștere și maturizare, reușind să transmit pasiunea mea pentru limbi străine și generațiilor viitoare.

Adelina BAXANEANU,
Facultatea Filologie și Istorie,
programul Limba română și
Limba engleză, anul III

A fi studentă la pedagogie înseamnă a mă angaja într-un

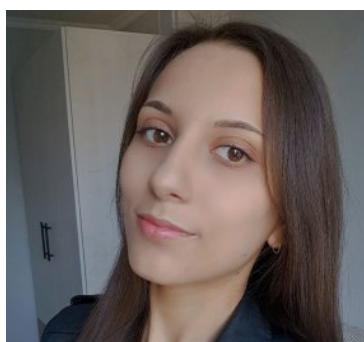
Anastasia GAVLINCAIA,
Facultatea de Limbi
și Literaturi Străine,
programul Limba engleză
și italiană

Pedagogia nu este doar o știință, ci și o adevărată pasiune și o dorință sinceră de a deveni un profesor bun. Încă din copilărie

Adriana GHICOV,
Facultatea Științe ale Educației,
programul Pedagogie în
învățământ primar și pedagogie
preșcolară, anul IV

Pedagogia, pentru mine, este mai mult decât teorie. Am ales învățământul primar, pentru a

Olivia ZGHIBARTĂ,
Facultatea Filologie și Istorie,
programul Istorie și limba
engleză, anul I

A fi studentă la pedagogie înseamnă a începe un drum important de dezvoltare persona-

proces complex de formare personală și profesională, care mă provoacă să devin mai conștientă de rolul meu în societate. Nu este vorba doar despre dobândirea unor cunoștințe teoretice, ci și despre cultivarea unei vocații autentice pentru educație. Acest parcurs mă pregătește să devin profesoară prin dezvoltarea gândirii critice, a empatiei și a unei perspective echilibrate asupra actului didactic. Prin experiențele de practică, învăț să mă adaptez nevoilor fiecărui elev și să creez un mediu de învățare în care potențialul uman este valorificat. Acest parcurs mă pregătește pen-

știam că asta voi face – învățam culorile cu tata, iar pentru fiecare răspuns corect primeam o bomboană. El a fost primul meu profesor și exemplul care mi-a arătat ce metode pot fi folosite în pedagogie.

A fi student la Universitatea Pedagogică este o mare responsabilitate, dar și o oportunitate de a le demonstra tuturor celor care m-au învățat că pot să devin un pedagog excelent. Să nu credeți că a studia Pedagogia este ușor — este o încercare imensă, care fie te formează și te transformă într-o personalitate puternică, fie îți activează unele emoții și frici de a nu eșua. Am auzit de multe ori că dragostea față de copii este cel mai important aspect, însă în

realiza că Pedagogia este dorința de a potoli setea de cunoaștere din ochii celor mici, de a-i călăuzi și de a le fi alături timp de patru ani. Anii de universitate n-au fost doar o călătorie, ci și un proces de autocunoaștere. Știam unde vreau să ajung și ce pot oferi lumii. Nu cunoșteam, însă, cât de complexă și profundă poate fi acest drum prin Pedagogie.

A fi studentă la Universitatea Pedagogică a însemnat pentru mine să mă implic în arta și știința predării. Am învățat cum să facilitez eficient învățarea elevilor, dar și m-am implicat în explorarea diferitelor metode de predare, a teoriilor învățării, pentru a le putea oferi viitorilor mei elevi medii

la și profesională, care îmi oferă oportunitatea de a învăța cum să fiu un profesor dedicat, pregătit să răspundă nevoilor diverse ale elevilor. Acest traseu de studii mă ajută să dobândesc atât cunoștințe teoretice fundamentale despre istorie, limba engleză și pedagogie, cât și competențe practice esențiale pentru activitatea didactică. Prin studiu aprofundat și activități practice, învăț cum să comunic clar și eficient, să folosesc metode variate de predare și să creez un mediu de învățare stimulant și incluziv. Este important pentru mine să pot înțelege particularitățile elevilor și să adaptez metodele de predare astfel încât să sprijin dezvoltarea lor

tru rolul de profesoară printr-o combinație echilibrată între formarea teoretică și experiențele practice. Dobândesc competențe didactice, învăț să planific lecții, să comunic eficient și să gestionez situații educaționale diverse. În același timp, sunt ghidată să-mi dezvolt empatia, răbdarea și capacitatea de reflecție – calități esențiale pentru un profesor. Consider că formarea pedagogică nu înseamnă doar învățarea „ce” să predai, ci mai ales „cum” și „de ce” să o faci, cu autenticitate și pasiune.

realitate, cel mai important aspect constă în propria persoană: atitudinea față de muncă și scopul pe care vrem să-l atingem. Am ales o profesie care să mă îndeplinească nu doar material, ci spiritual și moral. Universitatea mă formează nu doar ca viitor cadru didactic, ci și ca mamă, prietenă, mentor și om cu valori bine conturate. Fiecare profesor sădește în discipolii săi câte o sămânță, ce mai apoi va înflori într-o floare frumoasă și puternică. Pentru unii, profesorii reprezintă și prietenii care îi ajută, îi ascultă și îi îndrumă atunci când au nevoie. Sunt foarte fericită că mă aflu aici, simt că sunt acasă, iar pedagogia chiar îmi aduce plăcere!

de învățare captivante și incluzive. Am dat dovadă de responsabilitate și perspicacitate în tot parcursul meu academic. Experiența de studentă mi-a confirmat pentru nu știu a câta oară, că pot, iar această putere se află în fiecare dintre noi. Am luat cu mine cunoștințe, mi-am dezvoltat competențe și am prins aripi. Nu va fi ușor, pentru că nu am ales o meserie ușoară, dar, în schimb, am ales-o pe cea mai nobilă. Sunt multe provocări, dar siguranța că le voi depăși este mult mai mare. Anii de universitate nu doar că mă învață ce și cum să predau, dar și cine trebuie să fiu în calitate de profesor – o persoană empatică și dedicată.

armonioasă. Pe lângă pregătirea intelectuală, formarea pedagogică îmi cultivă abilități de empatie, răbdare și responsabilitate, care sunt fundamentale în relația profesor-elev. Îmi dau seama că un bun dascăl nu transmite doar informații, ci și inspiră, modelează caractere și încurajează gândirea critică și creativă. Studiile pedagogice pe care le urmez mă pregătesc să devin un profesor competent și dedicat, capabil să contribuie la formarea unor generații bine pregătite, responsabile și motivate să învețe și să se dezvolte continuu.

Pentru conformitate,
Valeria JIDRAȘ

Cinstire aducem eroilor neamului!

Comunitatea din orașul Ștefan Vodă a trăit un moment plin de emoții și recunoștință, participând la inaugurarea Monumentului Eroilor Grăniceri din Regimentul 5, Cetatea Albă, dedicat eroului Aurelian Mihăilescu, căzut la datorie în anul 1923, apărând granița de Est a țării. Acest monument a fost inaugurat la inițiativa lui Iulian Rusanovschi, avocat și președintele Asociației Monumentum, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Veniamin, Episcop al Basarabiei de Sud, în parteneriat cu parohul bisericii „Bincredinciosul Domnitor Ștefan cel Mare și Sfânt”, Vadim Dimitrenco, și cu sprijinul Primăriei orașului Ștefan Vodă.

apărând cu vitejie pământul românesc. Prin acest monument, readucem în memoria colectivă curajul și sacrificiul său, dar și al tuturor camarazilor lui din Regimentul 5 Cetatea Albă”, a declarat I. Rusanovschi.

Ceremonia a evocat momente de reînviere a istoriei, s-au înălțat rugăciuni de pomenire, s-au rostit alte alocuțiuni din partea oficialităților locale și a organizatorilor. Iar elevii din comunitate au prezentat un emoționant moment artistic. Prezența numeroasă a localnicilor, a reprezentanților instituțiilor locale, a consilierilor locali, raionali și a invitaților din alte localități a scos în evidență o dată în plus faptul că e de datoria noastră să păstrăm mereu în memorie respectul și recunoștința față de acei veritabili bărbați ai neamului care au pus mai presus de toate idealul de apărare a țării.

Monumentul devine astfel nu doar un loc de reculegere, ci și un reper educativ și istoric pentru generațiile viitoare, readucând în conștiința publică faptele de eroism ale grănicerilor din Regimentul 5 Cetatea Albă, printre care se numără Aurelian Mihăilescu, un nume care merită să fie rostit cu mândrie și recunoștință. Clipe cu adevărat răscolitoare în cadrul ceremoniei a oferit minutul de reculegere în memoria eroilor, marcat de focuri de armă, după care a urmat impresionantul recital artistic al tânărului Gabriel Ostafii.

„Fă, Doamne, ca să-i avem pe eroii neamului de-a pururi înaintea ochilor noștri, ca exemplu al iubirii de țară și de glia strămoșească”, a fost mesajul cu care s-a încheiat ceremonia oficială, înainte de depunerea de flori la monument, care va rămâne un loc de pelerinaj și reculegere, un simbol al datoriei, onoarei și sacrificiului, amintind generațiilor viitoare despre prețul libertății și al integrității hotarelor țării. Sacrificiul lui Aurelian Mihăilescu și al tuturor eroilor grăniceri nu va fi uitat, faptele lor inspirându-ne să-i avem mereu în inimă și în memorie!

Emilia TINCU,
director Casa de cultură

Programul „Chișinăul citește”, în plină desfășurare

Citesc oare chișinăuienii? Deseori, această întrebare este pusă bibliotecarilor. Ferm răspundem: Da! Citesc! Și este vizibil acest fapt în cadrul Programului de lectură „Chișinăul Citește” al Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”. Este programul care promovează și încurajează lectura ca mijloc de dezvoltare culturală și creativă, valorifică experiența de lectură a comunității chișinăuene, orientează cititorul spre valorile literare și artistice autohtone.

Pe parcursul anului, în toate filialele se organizează diverse activități cu publicul: prezentări de carte, întâlniri cu autorul/autorii volumului lecturat, discuții/dezbateri, ore de lectură, înscenări teatralizate, expoziții etc. Pentru a cuprinde mai mulți cititori, Programul conceput inițial doar pentru un singur titlu de carte, s-a extins pentru mai multe categorii de utilizatori: copii, adolescenți și adulți.

În anul curent, programul a ajuns la ediția a XXII-a, fiind în plină desfășurare: Pentru copii este promovată cartea „Poarta dintre lumi”, scrisă de Sergiu Afanasii; adolescenților li se recomandă „Măștile lui Brejnev” de Nicolae Spătaru; la segmentul adulți, este scoasă în evidență cartea „O progenitură dușmană” de Nicolae Negru. În toate cele 27 de filiale ale Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” se organizează întâlniri cu scriitorii implicați în acest program.

Recent, elevii de la Centrul de Excelență în Energetică și Electronică au avut o întâlnire la Centrul

Academic Internațional „Mihai Eminescu” (CAIME) cu scriitorul Nicolae Spătaru, autorul romanului „Măștile lui Brejnev”, poet, prozator, traducător, membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova, al Uniunii Scriitorilor din România și al PEN-clubului, șeful Filialei „Alba Iulia”. Dumnealui a publicat mai multe cărți de proză, poezie, proză scurtă și publicistică. Volumele sale au fost laureate ale unor premii prestigioase din Republica Moldova, România și Rusia. Texte semnate de Nicolae Spătaru au apărut în limbile engleză, franceză, germană, spaniolă, cehă, maghiară, rusă, ucraineană, neerlandeză, azeră și tătară.

Însoțiți de profesoara de limba română Victoria Scutelnic-Cibotari și de bibliotecarele Liudmila Popescu și Valentina Marcu, elevii au avut un dialog interesant cu autorul, el răspunzând la întrebările puse de ei și dezvăluindu-le unele taine din roman, dar și din procesul de creație. Fiind atrași de subiectul cărții, elevii au fost curioși să afle mai multe despre apariția acesteia. După care ei și-au expus părerea în urma lecturii cărții „Măștile lui Brejnev” și i-au adresat câteva întrebări despre roman și despre activitatea literară.

S-au remarcat în dialog elevii Maria Domentii, Alexandru Lavrinenco, Daniel Lare ș.a. Ca urmare a interacțiunii cu autorul, elevii au aflat că de fapt „Măștile” lui Nicolae Spătaru sunt acei oameni care au trăit în timpul Declarației de independență a Republicii Moldova, și astăzi dacă vom fi atenți, vom vedea că în mijlocul nostru sunt foarte multe măști ale lui Brejnev. Sunt acei oameni, care încearcă să pună strâmbe în bunul mers al lucrurilor, acest fapt fiind vizibil de 35 de ani încoace.

Elevii au fost foarte bucușori să participe la o întâlnire cu un scriitor la Bibliotecă, să-l cunoască pe autor și să se antreneze într-o discuție literară despre romanul „Măștile lui Brejnev”, care este o satiră a regimului comunist de ocupație, avându-l ca erou principal pe secretarul sovietului sătesc din comuna Sinihău, Marcu Filipescu. Cartea urmează a fi promovată în continuare pentru citire în comunitate, căci ediția a XXII-a a Programului de lectură „Chișinăul citește” durează până în luna octombrie, atunci când se face bilanțul și se desfășoară conferințele de totalizare cu cei mai activi și implicați cititori.

Natalia CORGHENCEA,
șef serviciu CAIME

Prin proiectul REFLECT se lansează un nou program de instruire

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a găzduit, pe data de 28 mai 2025, prima sesiune de instruire din cadrul proiectului REFLECT, o inițiativă internațională axată pe consolidarea calității în educație. Activitatea, desfășurată sub genericul „Cultura calității în educație”, s-a adresat formatorilor Centrului de Formare Continuă și Leadership și a marcat debutul unui proces complex de dezvoltare profesională, bazat pe reflecție pedagogică, metodologii moderne și instrumente validate științific.

Sesiunea a fost susținută de formatorii dr. Tatiana Verdeș și dr. Svetlana Nastas, care au ghidat participanții printr-un parcurs intens de învățare prin colaborare, fundamentat de practici educaționale centrate pe calitate și relevanță. Printre temele abordate s-au regăsit: cele 12 caracteristici ale unei predări eficiente, observarea sistematică a procesului didactic, feedbackul bazat pe dovezi și aplicarea Hexagonului didactic – un instrument practic de analiză și planificare a lecțiilor.

Structurată ca un veritabil laborator pedagogic, activitatea a oferit un cadru pentru introspecție profesională și reconectare la misiunea educațională. Participanții au analizat secvențe reale de instruire, au reflectat critic asupra propriilor practici și au conturat direcții concrete de integrare a principiilor REFLECT în demersurile didactice cotidiene.

Dimensiunea aplicativă a programului, susținută prin instrumente clare și ușor de utilizat, a facilitat trecerea de la teorie la practică și a încurajat asumarea rolului de catalizator al schimbării în propriul mediu educațional. Sesiunea a generat nu doar claritate conceptuală, ci și angajamente ferme din partea formatorilor de a promova cultura calității în educație, prin acțiuni susținute și contextualizate.

Proiectul REFLECT este realizat în parteneriat cu Universitatea Pedagogică din Zürich (Elveția), una dintre instituțiile europene de referință în domeniul formării cadrelor didactice, ceea ce asigură alinierea conținuturilor și metodelor de instruire la standarde internaționale. Activitățile proiectului vor continua printr-un program de mentorat aplicat pe timpul verii, urmat de o sesiune de consolidare în toamnă.

Transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării prin activități aplicative

Învățământul profesional tehnic din Republica Moldova pune un accent deosebit, în contextul reformei curriculare din 2024, pe formarea și consolidarea competențelor profesionale relevante pentru piața muncii. Activitățile extracurriculare, organizate în mod integrat și cu caracter aplicativ, contribuie esențial la transpunerea competențelor în rezultate concrete ale învățării, dezvoltând autonomia, gândirea critică, colaborarea și inițiativa elevilor.

Atelierul practic aplicativ „De la teorie la practică”, ediția a V-a, desfășurat la Colegiul Național de Comerț al ASEM, exemplifică modul în care o activitate extracurriculară poate deveni o veritabilă platformă de integrare a teoriei cu practica, prin simularea unei întreprinderi comerciale reale – **cafeneaua „Guguță”, cu tematica „Păpădie – dulce copilărie”.**

Întreprinderea simulată este o metodă interactivă de învățare care vizează dezvoltarea spiritului antreprenorial al elevilor, prin integrarea și aplicarea interdisciplinară a cunoștințelor și competențelor dobândite. Scopul acestei metode didactice este dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor prin simularea proceselor și a activităților care au loc într-o întreprindere reală. Întreprinderea simulată se adresează învățământului profesional tehnic postsecundar nonterțiar și facilitează dezvoltarea cunoștințelor tehnico-economice și juridice necesare, formând aptitudini și competențe care pot fi aplicate în majoritatea ramurilor economice/industriale.

Activitatea a urmărit transpunerea în practică a competențelor profesionale (CP) formulate în cadrul standardului de calificare pentru PFPT 0721.2.1 *Tehnician / tehniciană în alimentație publică*, prin aplicarea conținuturilor din unitățile de curs, după cum urmează: S.04.A.038 – Tehnici de calcul; S.07.O.022 – Tehnologia produselor de cofetărie și patiserie; S.07.O.024 – Gastronomia națională și internațională; S.08.O.025 – Servirea consumatorilor.

În cadrul unității acestei activități, au fost formate și dezvoltate următoarele competențe profesionale, conform standardului de calificare: CP₄ – Gestionarea documentelor normativ-tehnice; CP₇ – Elaborarea rețetelor și meniurilor; CP₈ – Elaborarea fișelor tehnologice; CP₉ – Coordinarea achizițiilor de materie primă; CP₁₀ – Calcularea consumului specific și a prețului preparatelor; CP₁₁ – Coordinarea proceselor de producție; CP₁₃ – Aplicarea instrumentelor de marketing gastronomic.

Desfășurarea activității

Simularea **cafenelei „Guguță”** a fost organizată etapizat, cu

o structură clară, pornind de la identificarea domeniului de activitate și până la analiza SWOT a întreprinderii simulate. La **prima etapă** a fost identificat domeniul de activitate, unde elevii, lucrând în echipe, au ales alimentația publică ca sector de activitate. Ei au stabilit locul de amplasare a cafenelei, ținând cont de criterii de accesibilitate, vizibilitate și potențial comercial. De asemenea, au analizat cerințele de infrastructură – echipamente, mobilier, utilități – și au schițat fluxurile interne (informaționale, de mărfuri și consumatori), simulând o abordare logică și funcțională a circuitului operațional.

Etapă a doua a presupus organizarea întreprinderii, prin elaborarea unei organigrame a cafenelei care să reflecte structura ierarhică și funcțională a unității. Elevii și-au asumat roluri concrete (administrator, cofetar, ospătar, designer de meniu, responsabil de marketing etc.), învățând despre responsabilitate, colaborare și coordonare.

În continuare, a fost realizată cercetarea pieței de desfacere, cu accentul pus pe identificarea publicului țintă și analiza preferințelor de consum. Echipele au folosit chestionare, interviuri și observația directă pentru a estima cererea, identificând produsele preferate și frecvența consumului. De asemenea, au analizat volumul mediu de vânzări al unor cafenele similare, formulând o prognoză realistă asupra activității lor co-

merciale.

La **etapa de colaborare** cu furnizorii, elevii au identificat potențiali parteneri de afaceri pentru aprovizionarea cu materie primă, materiale și echipamente. În plus, au simulat procesul de negociere și de încheiere a contractelor comerciale, redactând documente (de exemplu, contracte de vânzare-cumpărare și fișe de livrare).

Etapă de promovare a imaginii și produselor cafenelei a fost una dintre cele mai creative. Elevii au conceput o identitate vizuală completă: denumirea cafenelei, sigla, sloganul, precum și materialele promoționale – invitații, afișe, pliante, rigle personalizate, semne de carte, bannere etc.

A fost creată și o mascotă, care a devenit simbolul campaniei de promovare. De asemenea, au fost utilizate strategii de marketing digital – publicarea pe rețele sociale – pentru a atrage publicul și a crea vizibilitate.

Amenajarea spațiului a constituit o **etapă practică**, elevii amenajând sala de servire într-un mod funcțional și estetic. Ei au ales mobilierul, decorațiunile, au proiectat un design coerent și atrăgător, în armonie cu tematica. Prin activitățile de dotare și decorare, au deprins noțiuni despre ergonomie, ambient și experiența clientului.

Aprovizionarea și recepția mărfurilor a implicat simularea

reală a proceselor de achiziție și logistică. Elevii au completat documentele însoțitoare ale mărfurilor (facturi fiscale, registrul mașinii de casă, bonuri de comandă), au realizat recepția cantitativă și calitativă în laboratorul tehnologic, au înregistrat materia primă și au evaluat conformitatea produselor cu cerințele tehnologice.

Centrul activității a fost atelierul gastronomic, unde elevii au preparat o gamă variată de produse de cofetărie și patiserie: Cinnamon, Cheesecake San Sebastian, „Căciula lui Guguță”, Babă Trio, brișe (mafine), prăjitura Con, ecler, Babă clasică și biscuiți crăpăcioși. Preparatele au fost pregătite conform fișelor tehnologice stabilite anterior, iar ambalarea și prezentarea acestora s-a realizat cu grijă estetică, respectând standardele artei culinare.

Etapă de simulare a funcționării cafenelei a presupus punerea în practică a abilităților acumulate. Elevii au deservit clienții la teighe, au oferit informații despre produse, au gestionat comenzile, menținând o atitudine responsabilă, profesionistă. A fost asigurată comunicarea eficientă, promovarea produselor și atragerea clienților, demonstrând o aplicare completă a competențelor formate.

În final, s-a realizat evaluarea activității printr-o sinteză a rezultatelor: centralizare a încasărilor, completare a Registrului mașinii de casă și control, redactare a rapoartelor de activitate zilnică și analiză a SWOT a întreprinderii. Aceasta a permis identificarea punctelor tari (creativitate, colaborare, inovație), dar și a slăbiciunilor (gestionarea emoțiilor, lipsa de experiență), a oportunităților (extinderea proiectului, colaborarea cu agenți economici reali) și a riscurilor (resurse limitate, fluctuația cererii).

Rezultatele învățării

Rezultatele învățării derivă în mod direct din standardul de ca-

lificare al programului de formare profesională și sunt axate pe aptitudini ce vor avea un caracter predominant, iar cunoștințele teoretice propuse pentru a fi asimilate vor fi aplicabile într-un mod direct la demonstrarea competențelor solicitate de piața muncii.

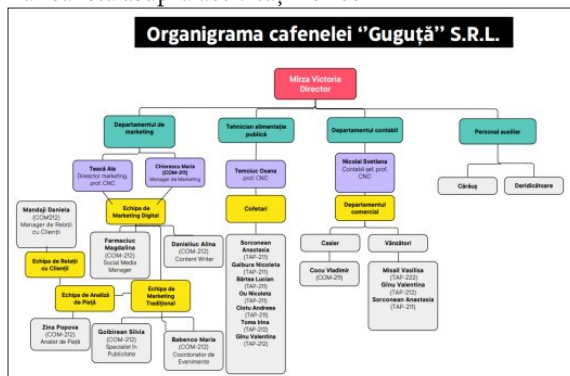
La finalul parcurgerii unităților de curs, elevul va fi capabil: să realizeze calculele necesare pentru stabilirea consumului specific, în vederea determinării prețului; să întocmească documentele specifice activității profesionale din unitățile de alimentație publică; să elaboreze rețete noi și meniuri, în concordanță cu tendințele actuale în alimentația publică; să întocmească fișe tehnologice ale preparatelor culinare, în baza rețetarului, manifestând creativitate; să identifice materia primă destinată procesării, conform procedurilor specifice; să elaboreze materiale publicitare pentru promovarea producției gastronomice a UAP.

Prin implicarea activă a elevilor și coordonarea eficientă a cadrelor didactice, au fost generate rezultate vizibile în planul formării profesionale, contribuind: la aplicarea cunoștințelor teoretice în contexte reale; la exersarea luării deciziilor și a coordonării echipelor; la dezvoltarea creativității și a simțului estetic; la întărirea atitudinilor profesionale: responsabilitate, respect, punctualitate; la creșterea capacității de comunicare și colaborare interprofesională; la dezvoltarea abilităților digitale și de marketing gastronomic.

Transpunerea competențelor profesionale în rezultate tangibile ale învățării este posibilă prin activități extracurriculare bine planificate, ancorate în realitatea profesională și organizate în colaborare cu agenții economici. Recomandăm extinderea acestui model de bune practici la nivelul întregului sistem de învățământ profesional tehnic, cu adaptări specifice fiecărei specializări. Fără îndoială, activitățile aplicative oferă elevilor ocazia de a înțelege sensul învățării și de a se conecta activ la lumea profesională.

Oxana TEEMCIUC,
profesor de discipline tehnologice,
grad didactic I,

Svetlana NICOLAI,
profesor de discipline comerciale,
grad didactic superior,
CNC al ASEM

Radmila Popovici a lansat un volum pentru copii la Salonul de Carte Bookfest

În cadrul Salonului Inter-național de Carte Bookfest de la București a fost lansat volumul pentru copii „Bunica Liuba, atâteștiutoarea”, care aparține poetei basarabene Radmila Popovici. La evenimentul festiv de lansare au participat: Iuliana Gorea-Costin, diplomat (ex-Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar la Consiliul Europei) și promotor al valorilor culturale românești; Varujan Vosganian, om politic, scriitor, președintele Uniunii Scriitorilor din România; Boris Cremene, atașat cultural al Ambasadei Republicii Moldova în România; Natalia Blanari; Nadia Darie; alte personalități de vază ale intelectualității de spiritalitate românească.

În alocuțiunea sa, Radmila Popovici a menționat că „Pentru mine este o carte a dorului, este despre acei oameni care au alțoit în noi lucruri frumoase, povești și amintiri, care nu pleacă odată cu plecarea în eternitate. Eu copiilor mei le spun: Cuvântul ce este scris cu penița

excepție. Ea este capabilă de poezie manifest. Spre exemplu, în *Și eu sunt Ucraina*, ea evocă drama războiului și suferința poporului ucrainean. Cu sinceritate și căldură, vă recomand poezia Radmilei Popovici, de o sensibilitate și profunzime existențială extraordinară.”

De remarcat că volumul de poezie al Radmilei Popovici „Bunica Liuba, atâteștiutoarea” vine să completeze portofoliul li-

nu îl tai cu bărdița. De fapt, am făcut ca bunica să rămână vie prin această carte.”

Prezent la eveniment, Paul Palencsar, jurnalist și teolog din România, a subliniat că „Prin excelență, poetul simte durerile lumii ca pe ale sale. Radmila nu face

terar al autoarei. Astfel, la Centrul Cultural UNESCO „Mihai Eminescu” din București, scriitoarea a lansat recent cartea „O mie și una de eu fără umbre”.

Reporter UPP

Valorile cunoașterii academice, reflectate la o expoziție găzduită de Sala de Lectură a CFCL

Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău valorifică excelența universitară printr-o expoziție de referință organizată la Sala de Lectură CFCL, sub genericul „Lucrări Științifice și Didactice”. Evenimentul evidențiază contribuțiile remarcabile ale cadrelor didactice din cadrul instituției, reunind 22 de publicații valoroase care reflectă direcțiile majore ale misiunii academice: formarea profesională continuă și cercetarea științifică.

Expoziția constituie un demers strategic al Sălii de Lectură CFCL de a consolida rolul colecțiilor documentare în sprijinul performanței academice. Lucrările expuse includ 9 domenii esențiale pentru educație – de la psihologie socială, învățământ preșcolar și primar, până la educație specială, istorie, limbi moderne și integrare europeană –, oferind repere teoretice și metodologice utile pentru cadre didactice, masteranzi, doctoranzi și participanți la cursuri de formare profesională continuă.

Fiecare lucrare este prezentată cu informații sintetice despre conținut, principalele direcții de cercetare și teme de actualitate abordate în contextul educațional modern. Aceste repere susțin utilizatorii în procesul de documentare pentru teze, proiecte de cercetare, lucrări metodico-științifice sau recalificare profesională.

Expoziția aduce în prim-plan activitatea editorială a 29 de autori – cercetători, profesori universitari și experți în educație – care contribuie activ la consolidarea culturii academice a Universității. Printre ei se numără nume consacrate precum prof. univ., dr. hab. Diana Antoci, prof. univ., dr. hab. Maia Borozan, prof. univ., dr. hab. Larisa Cuznețov, prof. univ., dr. Ion Gagim, conf. univ.,

dr. hab. Sergiu Sanduleac, conf. univ., dr. Angela Solcan, dar și cadre didactice din generația emergentă, precum lect. univ., dr. Tatiana Yavuz, lect. univ., dr. Irina Simcenco.

Prin această inițiativă este evidențiat efortul Bibliotecii Științifice de a cultiva o comunitate universitară axată pe inovație, reflecție pedagogică și transfer de cunoștințe. Expoziția nu doar pune în lumină rezultatele cercetării universitare, ci oferă și un spațiu valoros pentru dialog intelectual, schimb de idei și consolidarea unei identități academice orientate spre excelență.

Sala de Lectură CFCL recomandă această expoziție tuturor celor interesați de evoluția în cariera didactică, de perfecționare profesională și de explorarea valorilor transmise prin știință și educație.

Elizaveta GLOBA,
bibliotecar principal,
Sala de Lectură CFCL,
Biblioteca Științifică UPSC

Eroii sunt ziua de mâine a patriei

Noua carte a publicistului cantemirean Ion Domenco „Pe cea vale la Țiganca...” a fost timp îndelungat așteptată atât de consătenii mei din Țiganca, Cantemir, cât și de toți cititorii din împrejurimi. Era nevoie de un autor curajos, cu o mare simțire românească, de un talentat publicist, care respectă principiile jurnalisticii – și acest autor a fost condeierul, ziaristul, patriotul și pământeanul nostru, Ion Domenco, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România. De menționat faptul că lucrările lui sunt cunoscute, apreciate și păstrate cu sfințenie de locuitorii raionului, dar și din afara republicii.

Cartea vine ca un recviem pentru eroii români căzuți, în vara lui 1941, pentru reîntregirea Țării, pe baltă Țigăncii. Elogierea și amintirea veșnic vie a martirilor neamului sunt, de bună seamă, ca un strigăt de durere al celor tineri eroi, care s-au jertfit, în acel masacru monstruos, de parcă ar fi vrut să spună, cu durere în suflet: „Nu ne uitați, fraților, aici a rămas tinerețea noastră!”

Stilul cărții este atractiv, captează atenția de la prima lectură. Autorul abordează și stilul publicistic, și documentarul, dar reușește de minune să intercaleze în text și modul artistic de a vedea lucrurile. Există multe date cronologice, istorice, pe care autorul le împletește armonios, cu frumoase metafore, descrieri de per-

sonalități, peisaje, dând astfel operei o alură magică de o semnificație de necontestat.

Sunt relevante mesajele adresate de Î.P.S. Petru, Mitropolitul Basarabiei, originar din Țiganca, P.S. Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, Părintele Serafim, egumenul Mănăstirii Eroilor Neamului, Țiganca, P.C. părinte Vasile Burduja, preot-paroh al Bisericii din comuna Cania, ale căror relatări cutremură inimile cititorilor, precum și de Mihail Postovan, președintele Asociației Republicane a Veteranilor de Război ai Armatei Române din RM, Gabriel Șişianu, primarul de Țiganca, Petru Gandrabur, ex-primar. De asemenea, impresionează dialogurile și interviurile cu locuitori ai comunei Țiganca, cum ar fi Violeta Țăruș, amintiri ale veteranilor de război din Țiganca, Gotești, dar și de dincolo de Prut.

O condiție și relevanță aparte o au în carte citatele și aforismele scriitorilor clasici ai literaturii române: M. Eminescu, B. P. Hasdeu, N. Iorga ș.a., care se potrivesc ca o mână în context, dându-i operei o valoare literară deosebită. Locuitorii satului Țiganca vor purta pentru totdeauna crucea bătăliei crâncene prin creația alcătuită atunci – pe valul unor evenimente groaznice – de către poetul anonim, poetul din popor, care a compus cântecul-bocet, un strigăt de durere strigător la cer: „...Pe cea vale, la Țiganca,/ Curgea sângele ca apa,/ Cu căruța căram morții,/ Cu targa căram răniții,/ Când vedeam, plângeam cu toții/. Frați români și frați de-un sânge/ Cerul și pământul plânge/ Plânge și albastrul soare,/ Și pământul sub picioare.” De aici, bănuim, autorul a și potrivit titlul acestei cărți-memorie a crâncenelor

confruntări militare, pe viață și pe moarte...

Autorul Ion Domenco are meritul de a ridica pânza uitării de pe ochii eroilor martiri ai neamului, sângele cărora iese și azi la suprafață prin abundența macilor roșii de pe acea baltă de durută amintire. Natura face miracolul neuitării prin

freamătul macilor ce-și leagănă dorul și jalea inimilor tinere rămase în brazda pământului nostru străbun. Cimitirul de Onoare de la Țiganca, despre care povestește, în detalii, autorul, este o dovadă a faptului că sângele și jertfa înaintașilor nu sunt date uitării. Or, cultul eroilor înseamnă întoarcerea, cu smerenie și recunoștință, către rădăcinile în-sângerate ale Neamului, ale Națiunii noastre. Și adaug eu: cunoașterea și cinstirea trecutului ne ajută să ne construim un viitor mai bun. În final, exprim tot respectul și elogiul nostru pentru munca și efortul consacrat de către înzestratul condeier în vederea apariției acestei opere memorabile. Să ne trăieți, maeștre!

Alexandra CHEDRIC,
profesoară de limbă
și literatură română,
originară din satul Țiganca,
Cantemir

CONCURS!

Ministerul Educației și Cercetării anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante:

- **Director al Școlii Profesionale din Ștefan Vodă;**
- **Director al Școlii Profesionale din Criuleni;**
- **Director al Colegiului de Muzică și Pedagogie din Bălți.**

Informațiile cu referire la funcțiile vacante de director și la condițiile de participare la concurs pot fi accesate pe site-ul www.mec.gov.md
Telefoane de contact: 022 233 560; 022 233 564; 022 233 320.

Univers Pedagogic *pro*

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2

E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 1911.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACȚOR-ȘEF	► Oxana Parașciuc
REDACȚOR PRINCIPAL	► Iulian Bogatu
REPORTER	► Silvia Țurcan
CORECTOR	► Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR	► Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate.
Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>